

COMUNICAT
al Asociației „Inițiativa pentru Justiție”,
29.07.2019

Asociația „INIȚIATIVA PENTRU JUSTIȚIE” (AIJ), asociație profesională a procurorilor, dorește pe această cale să ia atitudine în mod public față de modalitatea neconformă cu rolul constituțional de garant al independenței justiției în care o parte din membrii Consiliului Superior al Magistraturii, inclusiv președintele acestei autorități, au ales să se manifeste la adresa procurorilor, dar și a altor organe judiciare, subsecvent apariției în presă a primelor informații referitoare la crimele de la Caracal.

1. Considerăm că este neconform cu rolul constituțional al CSM ca – așa cum s-a arătat prin comunicatul de presă din 26.07.2019 – președintele CSM să solicite, în baza informațiilor din mass-media, și fără a cunoaște la momentul respectiv date cu privire la dosarul cauzei, Inspecției Judiciare și Secției pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție „efectuarea tuturor verificărilor necesare cu privire la împrejurările și modalitatea în care procurorul din cadrul Parchetului de pe lângă Judecătoria Caracal a exercitat supravegherea activității de cercetare penală în cauză și a coordonat activitatea de efectuare a percheziției domiciliare, precum și cu privire la modul de soluționare a cererilor înregistrate pe rolul Judecătoriei Caracal în această cauză”.

Necunoașterea dosarului rezultă din referirea în comunicat la „cauza penală privind decesul unei tinere din județul Olt”, în condițiile în care la momentul respectiv cauza penală nu avea în realitate acest obiect.

Din felul în care este formulat comunicatul nu rezultă că verificările solicitate Inspecției Judiciare cu privire la procuror se încadrează în cele expres prevăzute la art. 74 alin. 1 lit. a)-h) din Legea nr. 317/2004. Nu numai că nu se indică vreun temei juridic al verificărilor solicitate cu privire la activitatea procurorului, dar nici nu se poate identifica vreun temei legal al acestora.

Obiectul verificărilor nu permite încadrarea acestora între verificările care se fac „la parchete” potrivit lit. b) a acestui articol. Mai mult, astfel de verificări ar putea fi dispuse, potrivit alin. 2 al aceluiași articol, doar de către Plenul CSM sau secțiile CSM, dintre care,

singura care ar îndeplini și condiția specializării este secția pentru procurori a CSM.

Neindicându-se activitatea sau conduita necorespunzătoare a procurorului, verificările nu pot fi încadrate nici la cazul de la lit. e), pentru care nu este prevăzut un titular anume al sesizării. În orice caz însă, astfel de verificări presupun existența unei sesizări cu privire la o abatere disciplinară, sesizare care, potrivit art. 45 alin. 1 și 2 din Legea nr. 317/2004, trebuie să fie motivată și să conțină „indicii concrete cu privire la situația de fapt” – ceea ce în speță nu este cazul, doamna președinte Lia Savonea necunoscând în concret nici obiectul dosarului.

Celelalte categorii de verificări pe care le poate face inspecția Judiciară potrivit lit. a), c), d), f) g) vizează chestiuni de cu totul altă natură, astfel încât nu intră în discuție, iar „orice alte verificări” pot fi dispuse, în temeiul lit. h), doar de Plenul CSM, secțiile CSM (potrivit principiului specializării) sau inspectorul-șef al Inspecției Judiciare, în condițiile legii, iar nu de președintele CSM.

Prin urmare, rezultă că această solicitare lipsită de bază legală adresată Inspecției Judiciare este doar o acțiune de intimidare a procurorului de caz, inadmisibilă din partea reprezentantului garantului independenței justiției.

În cea ce privește sesizarea Secției pentru Investigarea Infrațiunilor din Justiție pentru efectuarea verificărilor solicitate, constatăm că efectuarea acestui gen de activități nu se înscrie între atribuțiile procurorului enumerate la art. 55 alin. 3 C.pr.pen. Respectivele verificări nu se încadrează în activitatea de urmărire penală, specifică SIIJ, activitate care potrivit art. 285 alin. 1 C.pr.pen. „are ca obiect strângerea probelor necesare cu privire la existența infrațiunilor, la identificarea persoanelor care au săvârșit o infracțiune și la stabilirea răspunderii penale a acestora, pentru a se constata dacă este sau nu cazul să se dispună trimiterea în judecată”, deoarece președintele CSM nu sesizează niște infracțiuni, ci solicită verificări ale activității procurorului, la modul general

Prin urmare, și această solicitare, adresată SIIJ, este tot o acțiune de intimidare a procurorului de caz, inadmisibilă din partea reprezentantului garantului independenței justiției.

Organul competent în a efectua verificările solicitate de președintele CSM Inspecției Judiciare și SIIJ este Serviciul de Îndrumare și Control din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, prin procurorii care funcționează în cadrul său. Cu privire la aceștia, în art. 47 alin. 2 lit. i) din Regulamentul de ordine interioară al parchetelor, adoptat prin Ordinul nr. 2.632/C/2014 al Ministrului Justiției, se prevede: „în conformitate cu dispozițiile art. 65 alin. (3) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și completările ulterioare, efectuează activități de coordonare și control la parchete și propun măsuri de înlăturare a deficiențelor constatate, inclusiv sesizarea Inspecției judiciare”.

Având în vedere aceste aspecte, rezultă că efectuarea de verificări cu privire la împrejurările și modalitatea în care procurorul din cadrul Parchetului de pe lângă Judecătoria Caracal a exercitat supravegherea activității de cercetare penală în cauză și a coordonat activitatea de efectuare a percheziției domiciliare” de către alte structuri din cadrul autorității judecătorești ar putea intra sub incidența articolul 300 C.pen. - Uzurparea funcției.

Cu toate acestea, SIIJ s-a sesizat din oficiu „cu privire împrejurările și condițiile în care organele de urmărire penală au acționat/nu au acționat în noaptea de 25/26 iulie 2019 în contextul cercetărilor care s-au derulat în cauza privind dispariția a două persoane de sex feminin din județul Olt” – potrivit unui comunicat propriu, din care nu rezultă că ar cerceta o infracțiune anume, ci că efectuează verificări specifice Serviciului de Îndrumare și Control din cadrul PÎCCJ.

Așadar, instrumentul de presiune s-a pus efectiv în mișcare la solicitarea președintei CSM Lia Savonea, în ciuda faptului că serviciul competent din cadrul PICCJ derulează în paralel același tip de verificări din ordinul procurorului general al PICCJ – aspect adus la cunoștința publicului atât de Biroul de informare și relații publice, prin comunicat, cât și de procurorul general în persoană, prin intermediul televiziunii.

2. Considerăm că este neconform cu rolul constituțional al CSM ca un membru al societății civile din cadrul CSM, dl Victor Alistar – printr-un comunicat de presă din 28.07.2019 intitulat „Apel la responsabilitate și răspundere astfel încât societatea să fie corect tratată de autoritățile statului” și publicat pe site-ul CSM în secțiunea „Noutăți” – să facă afirmații denigratoare la adresa organelor judiciare implicate în procedurile penale în cazul de la Caracal.

Este inadmisibil ca, înaintea stabilirii de către organele de competente potrivit legii a existenței indiciilor cu privire la niște abateri concrete de la normele legale, un membru CSM, dator să contribuie la garantarea independenței justiției, inclusiv prin respectarea cu strictețe a prezumției de nevinovăție, și care nu se bucură de o marjă a libertății de exprimare atât de mare ca jurnaliștii, să facă afirmații de genul: „reacția anchilozată, incompetentă și sfidătoare și cu tente penale a polițiștilor și magistraților implicați până la un anumit moment”, „Procurorul de caz a încadrat greșit cauza”, „În derularea procedurilor au fost nesocotite prevederi legale în gestionarea sarcinilor ce le revin atât lucrătorilor de poliție cât și în cazul unor magistrați”, „profesiile din magistratură, administrație și ordine publică trebuie în fața unor asemenea evidențe să revină la respectul pentru valorile ființei umane”.

Este la fel de inadmisibil ca astfel de afirmații să fie făcute printr-un comunicat publicat pe site-ul CSM – atribuția de aprobare a comunicatelor de presă revenind președintelui CSM, în baza art. 24 alin. 3 lit. b) din Legea nr. 317/2004, care trebuie să vegheze ca documentele publicate, chiar și atunci când sunt emise în nume propriu de membri CSM, să fie conforme cu rolul constituțional al CSM.

3. Considerăm că este neconform cu rolul constituțional al CSM ca la data de 28.07.2019, pe site-ul acestuia să fie publicat un comunicat intitulat „POZIȚIA SECȚIEI PENTRU JUDECĂTORI pe marginea modului în care organele judiciare au gestionat evenimentele din județul Olt”, care să nu fie adoptat ca urmare a unor lucrări ale secției pentru judecători (aceasta nefiind convocată) și din care să rezulte că vina pentru ineficiența procedurilor în respectiva cauză aparține organelor judiciare, pe motiv că legislația este bună și nu trebuie criticată.

Considerăm că orice vină trebuie stabilită în urma unor cercetări efectuate de către

organele competente și că garantul independenței justiției trebuie să se abțină de la a induce cetățenilor ideea că magistrații ar fi vinovați de niște fapte neprecizate în concret (fiecare fiind liber să își imagineze orice), înainte ca aceste cercetări să se fi încheiat.

Este, de asemenea, inadmisibil a se folosi această tragedie în vederea atacării asociațiilor de magistrați în sensul că, prin criticarea anumitor modificări legislative (efectuate deja sau aflate în faza controlului de constituționalitate) manipulează faptele (?) și creează o stare de dezbinare. Reamintim că democrația nu presupune consens, ci libertate de exprimare, transparență decizională, libertate de criticare a legilor și proiectelor de lege, în scopul îmbunătățirii acestora și creării cadrului necesar apărării drepturilor cetățenilor.

Pe de altă parte, nicio asociație a magistraților nu a afirmat, cum se susține în comunicat, că „justiția în România nu se poate înfăptui fără sprijinul și implicarea Serviciului Român de Informații”. Nu este conform cu rolul constituțional al CSM ca referirea într-un comunicat al unei alte asociații profesionale de procurori la faptul că tehnica de localizare disponibilă în prezent pentru soluționarea dosarelor penale este deficitară să fie distorsionată într-o concluzie de genul celei prezentate în comunicat.

De asemenea, nu este conform cu rolul constituțional al CSM ca o secție să afirme, cu referire la diverse opinii exprimate de jurnaliști, magistrați sau simpli cetățeni că „alegațiile privind presupusa frică în a acționa conform legii, generată de modificările legislative și de potențialele verificări ale Inspecției Judiciare și Secției pentru Investigarea Infraacțiunilor din Justiție nu pot fi acceptate și sunt incalificabile”. Orice persoană are dreptul la opinie, de a face presupuneri și de a căuta soluții pentru ca activitatea de justiție să se desfășoare fără presiuni asupra magistraților. Din chiar cele prezentate mai sus, la pct. 1 al prezentului comunicat rezultă că există argumente în sensul că Inspecția Judiciară și SIIJ sunt instrumente de presiune asupra magistraților. Dacă unii dintre aceștia se tem, iar alții nu, este un aspect care ține de tăria individuală, însă rolul CSM este de a-i proteja de presiuni nejustificate, nu de a sesiza, prin președintele său, Inspecția Judiciară și SIIJ înainte de a ști clar pentru ce și în pofida dispozițiilor legale privind competența.

Astfel de aspecte ar fi trebuit să intre în atenția secției pentru judecători: în ce bază, pentru ce fapte concrete și în ce scop sesizează judecător Lia Savonea, președinte al CSM, Inspecția Judiciară și SIIJ cu privire la activitatea unui procuror cu privire la care nu cunoaște nici măcar elemente de bază.

Având în vedere însă că ultima ședință a CSM a fost în 18 iulie 2019, că atribuțiile convocării secției, repartizării lucrărilor, propuneri ordinii de zi revin tot președintelui CSM (ca și atribuția aprobării comunicatelor), în temeiul aceluiași art. 24 alin. 3 lit. b) din Legea nr. 317/2004, dar și a art. 29 alin. 3 din aceeași lege, și că, în mod evident, o parte dintre membrii secției pentru judecători nu ar fi votat în sensul emiterii unui comunicat cu acest conținut, este limpede că acest comunicat este exclusiv opera doamnei președinte Lia Savonea și a grupului său de susținători.

Ca asociație profesională de magistrați ne exprimăm profunda îngrijorare cu privire la tot

mai dese și mai nonșalante încălcări de către Consiliul Superior al Magistraturii, prin anumiți membri ai săi, a prevederilor legale.

Reamintim cu acest prilej că în ședința din 15.05.2019, cu majoritate, Plenul CSM a numit în funcția de inspector-șef al Inspecției Judiciare pe judecător Lucian Netejoru, validând un concurs desfășurat după reguli contrare Regulamentului, stabilite de comisia de concurs condusă de președintele CSM Lia Savonea, iar în ședința din 18.07.2019, secția pentru judecatori a numit în funcția de președinte al Înaltei Curți de Casație și Justiție pe judecător Corina Alina Corbu pe o perioadă de 3 ani, începând cu data de 15.09.2019, deși art. 53 alin. 4 din Legea nr. 303/2004 impune ca depunerea candidaturilor să se facă în termen de 30 de zile de la data la care funcția a devenit vacantă, iar funcția nu era vacantă, actualul președinte al Înaltei Curți fiind în sală și protestând la momentul susținerii interviului de către singura candidată în această procedură ilegală.

În acest context, considerăm că presiunea la care sunt supuși magistrații a ajuns să fie enormă. Atragem atenția asupra faptului că denigrarea magistraților de către cei care ar trebui să le apere independența, înainte de a le fi măcar cercetate faptele ori pentru simplul fapt că au îndrăznit să critice modificări legislative, precum și solicitarea unor controale lipsite de bază legală, de către un „garant al independenței justiției” care sfidează făcând numiri în cele mai înalte funcții din sistemul judiciar cu încălcarea flagrantă a legii, reprezintă un pericol real la adresa justiției.

Asociația „Inițiativa Pentru Justiție”,

Co-președinți, procurori:

Sorin Marian LIA

Ionuț MARCU

Bogdan-Ciprian PÎRLOG

